

Ne pozabite na svojo prihodnost, da ne bo prihodnost pozabila na vas.

I s k r i c e

številka 2, maj 2016, šol. leto 2015/2016

Ograje prihodnosti

(ali Nazaj v prihodnost)*

Vsakdo razmišlja o tem, kaj se bo dogajalo v prihodnosti. O tem, kaj bo jutri, kaj čez nekaj let, kaj tedaj, ko nas ne bo več. Dogajanje v prihodnosti lahko predvidevamo, za nič pa ne moremo z gotovostjo trditi, da se bo res zgodilo. In prav v tem je čar razmišljanja o prihodnosti.

Včasih je bil lahko en sam človek strokovnjak za številna področja, saj so bila znanja na posameznem od njih veliko ožja, kot so danes. Skozi čas so se informacije kopičile. Razumeti poskušamo čim bolj kompleksne operacije, pridobivati vedno nove podatke... Z vsem želimo biti na tekočem, pri tem pa pozabljamo na to, kar se dogaja tukaj in zdaj.

Že sedaj se soočamo z mnogimi težavami pri komuniciranju in s pomanjkanjem družbenih veščin. Postajamo vse bolj otopeli in vseeno nam je za sočloveka. Vse bolj smo sebični in skrbimo le za svoje dobro. Postavljamo ograje: na mejah, v svojih glavah, v svojih srcih. Bo v prihodnosti izginil tudi majhen kanček občutka za sočloveka, ki ga še imamo? Se bomo v svetu, v katerem bo vse več komunikacije potekalo prek tehnologije, v katerem bo vse manj pristnih človeških stikov in izražanja čustev, sploh še znali pogovarjati?

Nekoč se je svet spreminjal skozi stoletja, danes se spreminja skozi desetletja in celo leta. Hiter napredek ustvarja vse večje razdalje med generacijami; mnogi starejši se počutijo neželeni in odrinjeni. In navsezadnje: če bo računalnik zamenjal šolske zvezke, ali bomo sploh še znali pisati na list papirja? Jezik se spreminja, predvsem pa poenostavlja. Bomo nekoč vsi ljudje uporabljali enoten, nadvse enostaven jezik, ki ga bomo zgolj zapisovali na naše tehnološke pripomočke? Z izginjanjem jezikov pa bodo umirale kulture, izginjala bo raznolikost, ki nas bogati.

Napredek tehnologije nam olajšuje življenje, nam odpira poti do novih odkritij in spoznanj. A za srečo je potrebno mnogo več. Potreben je nasmeh, ki ogreje, sanje, ki opogumljajo, beseda, ki bogati... Danes. In leta 2100.

Urša Glavič, 3. a

V nerazvitem svetu bo najverjetneje še naprej vladala lakota*

Pridelava hrane bo tudi v prihodnje vezana predvsem na podeželje, prehranska varnost v razvitih državah bo zagotovljena, v nerazvitem svetu pa bo najverjetneje še vedno vladala lakota, napoveduje varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano dr. Jože Podgoršek.

Napovedi kažejo, da naj bi leta 2050 kar 70 odstotkov prebivalcev po vsem svetu živelo v mestih. Ob tem se postavlja vprašanje, kdo bo sploh še prideloval hrano. Se bo kmetijstvo razvijalo tudi v mestih?

Dr. Jože Podgoršek, varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano, tega ne pričakuje. „Mestna arhitektura ne predvideva tržne pridelave hrane v mestih, saj daje pri zelenih površinah prednost parkom in urbanističnim rešitvam za polepšanje mestnih jeder. Zagotovo so izjema manjše samooskrbne površine (vrtičkarstvo), ki so sicer pomemben vir hrane za posameznike, nikakor pa ne za oskrbo vsega mesta,“ pojasnjuje Podgoršek.

Pridelava hrane bo vezana na podeželje. Pridelava hrane po njegovem v mesta ne sodi niti zaradi onesnaženosti. „Pogled na velemesta je velikokrat zaskrbljujoč, saj se dušijo v onesnaženem zraku zaradi prometa in industrije. Četudi ta onesnažila praviloma ne povzročajo akutnih težav, pa dolgoročno zastrupljajo zemljo, ki bi jo potencialno lahko uporabili za pridelavo hrane. Zato si upam trditi, da bi bila pridelava hrane v mestih problematična tudi z vidika zagotavljanja varnosti hrane za potrošnike. Z veliko verjetnostjo ocenjujem, da bo pridelava hrane tudi v prihodnje vezana predvsem na podeželje, pridelano hrano pa bomo morali prek različnih logističnih povezav pripeljati do končnih potrošnikov,“ napoveduje prehranski varuh.

Glede nevarnosti, da bo hrane zmanjkalo, Podgoršek poudarja, da se s sodobnimi tehnološkimi pristopi in novimi sortami poljščin, vrtnin, sadja in drugih rastlin ter pasem živali učinkovitost pridelave hrane izboljšuje. Zato je prepričan, da bomo vsaj v razvitejših državah, kjer število prebivalcev upada, lahko pridelali dovolj hrane za zagotavljanje prehranske varnosti. »Veliko bolj negotova pa je prehranska varnost v nerazvitem svetu in območjih z omejenimi možnostmi za kmetovanje, kar še poslabšujejo podnebne spremembe (velike

poplave, širjenje puščav, spreminjanje svetovnega podnebja...). V teh delih sveta bo žal z veliko verjetnostjo vladala lakota, saj tam hrane že zdaj primanjkuje, število prebivalcev pa raste. Le modrost svetovnih voditeljev bo morda zmanjšala število lačnih ob presežkih hrane v razvitem svetu in oskrbi s hrano manj razvitega sveta," meni Podgoršek. Boji se tudi, da nas bodo v lakoto pahnili politična dogajanja v svetu. „Reke beguncev in zapiranje meja so že dovolj jasno sporočilo, da si je treba prizadevati za večjo prehransko varnost.“

Gensko spremenjeni hrani Jože Podgoršek kljub temu ni naklonjen, saj gre po njegovem za neobičajne kombinacije beljakovin, ki jih naše telo ni vajeno, zato bi se lahko marsikateri organizem nanje odzval z alergijo. „Evropska in slovenska zakonodaja za zdaj še preprečujeta gojenje gensko spremenjenih organizmov, ne pa tudi njihovega uživanja, saj lahko pri nas kupimo gensko spremenjeno hrano, zlasti sojo in izdelke iz nje, uvoženo iz tujine. Osebnostno upam, da bo tudi v prihodnje prevladovala hrana, pridelana s pomočjo tistih rastlin in živali, ki smo jih izboljševali s klasičnimi žlahtniteljskimi metodami in na katere se je imelo naše telo čas navaditi. Torej, upam in želim si, da nas razmere ne bodo prisilile v pridelavo gensko spremenjene hrane,“ poudarja varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano.

Je prihodnost v lokalno pridelani hrani? Dr. Jože Podgoršek poudarja, da je trg s hrano praviloma usmerjen v oskrbo lokalnega prebivalstva in da je naš organizem navajen na hrano iz lokalnega okolja. Dodaja, da se liberalizacija trga s hrano in uživanje hrane iz povsem drugih pridelovalnih območij (na primer kitajski česen, egiptovski krompir...) vse bolj kažeta kot problematična usmeritev tudi z vidika zdravja potrošnikov. Medicinska stroka sumi, da so zaradi tega tudi v Sloveniji v porastu alergije pri otrocih.

Roman Žveglič, podpredsednik Sindikata kmetov Slovenije, o kmetijstvu v prihodnosti meni, da bo razvoj šel v dveh smereh. In sicer v tehnološko razvitost, sejanje gensko spremenjenih rastlin in robotizacijo na eni strani. Na drugi pa v vračanje k naravnemu, ekološkemu načinu kmetovanja. Ob tem pa Žveglič dodaja, da bi bil v primeru, če bi vedel, kaj bo s kmetijstvom v prihodnosti, ena najbolj iskanih oseb.

Maja Brzin, 3. a

NAŠI OBRAZI PRIHODNOSTI *

Dijaki v redakciji Dnevnika ...

... in na podelitvi priznanj.

Če izgine vprašanje, kako doseči človeka, je umetnost nepotrebna *

Klemen Janežič, še nedavno dijak naše šole, je danes član SNG Drama. Že misel na srečanje me plaši. Ko ga zagledam, tako nasmejanega, pa se takoj sprostim. Popelje me skozi prostore, ki se sicer nahajajo sredi mestnega vrveža, a ko stopi človek skozi gledališka vrata, se preseli v drugačen svet, v drug čas, začutim sproščenost, ustvarjalnost in spoštovanje.

Na vprašanje, zakaj se je odločil, da bo postal igralec, odgovori, da si ne predstavlja, da bi počel kaj drugega. Na odru lahko združuje stvari, ki ga zanimajo: ples, gib, petje, igranje... In doda, da se mora igralec nenehno spraševati o smislu igranja, nikoli se ne sme prepustiti udobju. Tudi ko zgradi vlogo, mora iskati načine, da jo še izboljša.

Misliš, da lahko kot igralec spreminjaš svet?

Mislím, da ga lahko spreminjaš kot človek. Ne glede na to, kaj si.

To je teorija, kaj pa praksa?

Pomembne so že malenkosti: pridržati vrata, pokloniti kompliment... Na ta način ljudem polepšaš dneve. Največji problem se mi zdi apatičnost ljudi. Kot igralec pa imaš možnost, da skozi vlogo družbi, posamezniku nastaviš zrcalo.

In kako vidiš odnos družbe do gledališča zdaj in v prihodnosti?

Odnos družbe do gledališča je slab. Velja za zaprašen medij, a je vse prej kot to. Problem je, da ljudje ne zahajajo v gledališče. S pojavom interneta in s hitrim načinom življenja je to izgubilo svojo moč. A gledališče bo preživeló. Preko predstav, ki jih vztrajno ustvarjamo, se krepí kreativnost, odpirajo se horizonti.

Problem je, da nekateri res kvalitetni igralci niso medijsko prepoznavni, njihovi dosežki niso vsem na očeh in zato se denar vanje ne vlaga. Ko spraviš umetnika v eksistenčno krizo, pa je ustvarjanje težavno. Slovenci imamo slab, celo

porazen odnos do umetniških poklicev. Umetnik ne želi vile, bazena, štirih avtomobilov, gre samo za normalno dostojno življenje.

Kaj bo torej v prihodnosti, če je že sedaj odnos ljudi do umetnosti takšen?

Težko je napovedati, kaj bo, mislim pa, da tako ne more iti več naprej. 30 let nazaj je bila zlata doba, igralci po vsem Balkanu so bili povezani. Ne znam povedat, kako navdušeno govorijo o tistih časih. Ampak umetniški poklic je maraton in upam, da se bodo stvari spremenile.

Kakšen pa bo po tvojem mnenju položaj umetnika v družbi v prihodnje?

Umetnik živi s časom, zato je težko reči, kaj bo z njim v prihodnje, saj se odziva na trenutno družbeno stanje.

Bo šla umetnost v multimedijske vode?

Teater je neulovljiva tvorba, sledi času. Gledališče bo vedno odraz bistva posameznika, ukvarja se s smislom in nosi človeško jedro. Drame bodo vedno govorile o nerešljivih vprašanjih. Vprašanje je samo, na kakšen način bo to prikazano.

Ves čas bomo torej iskali smisel?

Ja. Velik problem sedanjosti, ki se bo vlekel tudi v prihodnost, je, da ne znamo in si ne dovolimo več sanjariti, ne znamo biti sami s sabo. Gledališče pa to zahteva in zdi se mi, da je za današnje generacije to težko.

Kaj narediti? Zdi se mi, da se vse le še stopnjuje.

Posameznik mora ozavestiti svoje vrednote. Izgubljam to, kar umetnosti daje smisel. Zadošča nam aplikacija, da vemo vse o svetu. Ampak od tega imamo zgolj polno glavo informacij, za katere sploh ne vemo, v kolikšni meri, če sploh, so resnične. Če izgine vprašanje, kako doseči človeka, torej vprašanje, s katerim se ukvarja gledališče, je umetnost nepotrebna. To se ne sme zgoditi.

Torej je vloga človeka, da se sprašuje, in gledališča, da človeka motivira za to?

Ja. Tudi na akademiji velikokrat slišimo, da je pomembna pot in ne cilj. Nekdo gleda predstavo, razmišlja o tem dan, dva... Četudi nato stvar zbledi, ni bilo brez smisla. Nekje v njem se je usedlo in ko ga življenje pripelje do določene situacije, ki ni nujno identična tisti na odru, je veliko bolj pripravljen in odprt.

Nika Vidic, 4. b

Daljše življenje bo imelo tudi senčne plati*

Konec stoletja naj bi v Sloveniji v povprečju živeli kar 91 let. Vendar pa ima podaljševanje življenjske dobe tudi svoje temne plati.

Pred stotimi leti so ljudje živeli v povprečju nekaj več kot 40 let. Danes je povprečna pričakovana življenjska doba po lestvici OZN 67 let; najkrajša v južnoafriški državi Svazi (31,8 leta), najdaljša pa na Japonskem (82,6 leta). Slovenija je s 77,9 leta v povprečju EU, že leta 2050 pa naj bi se pričakovana življenjska doba pri nas dvignila na 86 let, 50 let kasneje kar na 91 let.

Na podaljševanje življenjske dobe vpliva več dejavnikov: od zvišanja ravni življenjskega standarda in izboljšanja življenjskega sloga pa do boljšega dostopa do kakovostnih zdravstvenih storitev. Znanstveniki prihajajo do vedno novih odkritij, s katerimi naj bi v prihodnje premagali najhujše bolezni in pomembno podaljšali življenja. Z ameriške univerze **John Hopkins** so pred dnevi sporočili, da so ustvarili laboratorijski model človeških možganov, ki pomembno **obeta na področju raziskav alzheimerjeve in parkinsonove bolezni. Center za raziskovanje raka Fred Hutchinson napoveduje revolucionarno zdravljenje krvnega raka z »živo« imunoterapijo**, Ameriška agencija za zdravila in hrano FDA je dala zeleno luč za 3D tiskanje zdravil...

Vendar pa ima podaljševanje življenjske dobe tudi svoje senčne plati. Fani Grabljevec, zdravnica v domu starejših občanov v Grosuplju, se boji, da se bo kakovost življenja ob podaljšanji življenjski dobi spremenila na slabše. Slabši gmotni položaj bo privedel do velikega padca življenjskega standarda starostnikov, zadovoljstva v življenju bo vse manj. Zaradi podaljševanja starosti je v prihodnje, kot napoveduje Grabljevec, mogoče pričakovati vse več

degenerativnih bolezni, povečanje ateroskleroze in z njo povezanih bolezni srca, ožilja, možganov - zlasti povečanje demence. V starosti pa je tudi vse več rakavih bolezni. »Vse več je revnih ljudi, ki so brez virov preživljanja. Ti ljudje se prehranjujejo nezdravo, o zdravem življenju so slabše podučeni, nekateri tudi nimajo zdravstvenega zavarovanja, zato ne obiskujejo zdravnika... V prihodnosti se torej lahko zdravstveno stanje ljudi, zlasti tistih s socialnega dna, kljub napredku medicine zelo poslabša,« pravi Grabljevska.

Urša Varga, 3. a

Koncert v tvoji sobi... Samo zate *

Prihodnost glasbe ni svetla. Sodobna tehnologija odplavlja njeno ekskluzivnost in interakcijo med glasbenikom in poslušalcem. Vendar pa so naši sogovorniki prepričani, da z nobeno sodobno opremo ne bo mogoče nadomestiti umetniškega izraza, navdiha, virtuoznosti...

Bodo ljudje, namesto da bi šli na koncert, v prihodnosti raje sedeli v naslonjaču in poslušali virtualni koncert z računalniško ustvarjeno glasbo? Bomo namesto s prijatelji obkroženi z žicami in kabli najmodernejše naprave? Bo cena tega »udobja« izguba interakcije med glasbenikom in poslušalcem, izginjanje emocij in empatije?

"Bodočnost v glasbi ni svetla," menita vokalist in basist skupine Zaklonišče prepeva Vanja Alič in Mitja Marussig. Kljub temu pa bo po njunem prepričanju »ostala peščica 'partizanov', ki bodo v kletih še vedno prirejali nekaj tako bogokletnega, kot je koncert s pravimi inštrumenti in glasbeniki." Tako imenovani partizani bodo torej ostali zvesti tradicionalnemu razumevanju koncerta in glasbe na sploh. Kot manjšina bodo ustvarjali alternativno gibanje za drzne, preganjala jih bo policija in postali bodo tabu družbe. Po napovedi članov skupine Zaklonišče prepeva pa večina, zaslepljena z mediji, ne bo niti poznala, kaj pomeni stati pred odrom v nabito polni kleti in deliti izkušnjo z glasbeniki.

"Glasba ne bo izginila iz naših življenj," je prepričan basist skupine Hamo & Tribute 2 Love Uroš Škerl Kramberger, tudi on pa se strinja, da bo stik z njo manj pristen. V prihodnosti bo namreč katerakoli glasba v trenutku dostopna vsem. Kadarkoli in kjerkoli. »Glasba bo še vedno imela čar, ne bo pa več ekskluzivna.

Oziroma bo ekskluzivna le še toliko, kolikor bomo iz milijonov dostopnih skladb sposobni izkopati ravno tisto, ki nas bo "premaknila" in nas "prepričala", da ne bomo že po 30 sekundah kliknili na naslednjo.«

Kljub pomanjkanju pristnosti in ekskluzivnosti naši sogovorniki vendarle verjamejo, da bo še vedno mogoče najti glasbo, ki nas bo "zadela" v srce, ob kateri bomo obnemeli, hkrati pa ob njej hrepeneli po spreminjanju sveta. Mitja Marussig pravi: "Lahko se sprijaznimo z okoljem in glasbo, ki nam je vsiljena, lahko pa se temu upremo in počnemo stvari, ki jih želimo, ter poslušamo glasbo, katero hočemo." Odločitev je torej bila, je in bo naša, prihodnost je v nas.

Bo glasba še spreminjala zgodovino?

Glasba je v preteklosti celo spreminjala zgodovino in oblikovala kulturo. Bo imela takšno moč tudi v prihodnosti? Tolikšnih sprememb, kot jih je denimo v družbi povzročil rokenrol, ali kot jih je tudi v politiki dosegla hipijevska (glasbena) kultura, po prepričanju Škerl Krambergerja ne bo več. Čeprav sta tudi begunska kriza in žica na meji sprožili nekaj zanimivih glasbeno-aktivističnih akcij, po napovedi basista skupine Hamo & Tribute 2 Love glasbenega aktivizma, ki je celo prispeval k ustavitvi vietnamske vojne, ni več mogoče pričakovati. Se mu pa postavlja vprašanje, zakaj se določeni zelo vplivni glasbeniki osebno izpostavijo za to, da bi spremenili zgodovino na bolje, drugi pa ne. Odgovor se po njegovem prepričanju skriva v dejstvu, da ideologija še vedno hromi naša ravnanja. Zato postaja zgodovina strašljiva.

Po mnenju naših sogovornikov pa z nobeno sodobno opremo ne bo mogoče nadomestiti umetniškega izraza, navdiha, virtuoznosti in občutka. »Ta je v prstih inštrumentalistov, v glasilkah nadarjenih pevk in pevcev, ter v glavah navdahnjenih avtorjev glasbe in besedil,« poudarja Uroš Škerl Kramberger.

Peščica 'partizanov', ki bodo v kletih še vedno prirejali nekaj tako bogokletnega, kot je koncert s pravimi inštrumenti in glasbeniki, bo ostala.

Jaka Novak, 4. b

Animirani film si boš čez sto let oblekel *

Česa vse bo tehnologija sposobna čez sto let, si ne moremo niti predstavljati. Filmski kritik Marcel Štefančič napoveduje, da ljudje animiranih filmov ne bodo več le gledali, temveč bodo v njih živeli.

Razvoj tehnologije je vse hitrejši. Pred dvajsetimi leti je nastal prvi računalniško animirani film Svet igrač. Vizualni učinki v lani narejenem animiranem filmu Vrvež v moji glavi so mnogo boljši, kot so na primer v pet let starejšem Kako izuriti svojega zmaja. Lahko leta 2100 pričakujemo animirane filme, ki bodo nastali s tehnologijo, ki nam zdaj sploh še ni poznana?

Filmski kritik Marcel Štefančič poudarja, da rast tehnoloških inovacij ni le silovita, temveč tudi eksponenčna, tako da naši možgani tega, česar bo tehnologija sposobna čez 100 let, sploh ne morejo misliti. Zdaj so animirani filmi digitalni – zelo kmalu bodo hologramski...

Hotenja Walta Disneya se bodo uresničila. Za animirane filme vlada vse večje zanimanje, kar se odraža tudi na zasluhkih od prodaje vstopnic. Pred skoraj 80 leti najbolj dobičkonosni animirani film Sneguljčica in sedem palčkov je prinesel 418 milijonov dolarjev, Lepotica in zver pred 25 leti 425 milijonov, z Levjim kraljem so pred dobrima dvema desetletjema zaslužili že skoraj milijardo dolarjev. Največ denarja, skoraj 1,28 milijarde dolarjev, pa je med animiranimi filmi prinesla z oskarjem nagrajena Disneyeva komična pustolovščina Ledeno kraljestvo iz leta 2013.

Štefančiču se zdi zelo verjetno, da ljudje animiranih filmov čez sto let ne bodo več le gledali, temveč bodo v njih živeli. »Ko je Walt Disney ustvaril Disneyland, je rekel, da je hotel ustvariti film, v katerega lahko stopimo. Zdaj smo že skoraj tam, pravi filmski kritik.

Sedanji čas bo izgledal odbito. V preteklosti je bilo narejenih veliko kakovostnih filmov. Med njimi že omenjena Sneguljčica in sedem palčkov in Levji Kralj pa Ostržek, Bambi, Svet igrač, Shrek... Ker naj bi bili človeški možgani čez sto let »že povsem kompjuterizirani in digitalizirani«, Štefančič napoveduje, da bodo animirani filmi postali živi filmi, da med animiranimi in živimi filmi ne bo nobene razlike. »Animirani film si boš tedaj oblekel, tako kot si danes oblečeš hlače. Če se boš že sploh slekel.«

Med animiranimi filmi v zadnjem obdobju prevladujejo komedije, kot so na primer Kung fu panda, Madagaskar, Pošasti iz omare, Avtomobili... Bo tako tudi leta 2100? Glede na to, da bodo ljudje tedaj živeli v znanstveni prihodnosti oziroma že onstran prihodnosti, jih bosta po Štefančičevih predvidevanjih najbolj pritegnila dva žanra. Prvi, ki bo prikazoval preteklost, recimo naš čas. »To se jim bo zdelo odbito, neverjetno, nemogoče...« In drugi, ki bo prikazoval to, kar je onstran neskončnosti. »Običajna sci-fi prihodnost, ki vznemirja nas, se jim bo – glede na eksponentno rast tehnoloških revolucij – zdela le kot pradavnina,« še ocenjuje sogovornik.

Jani Primc, 1. a

Postavili smo »zlato steno«

V četrtek, 10. marca 2016, se je na Srednji šoli Josipa Jurčiča odvijala prireditev ob dnevu šole. Bila je še posebej svečana, saj so se je udeležili prav vsi zlati maturanti šole, na šoli so namreč odprli steno posvečeno prav njim.

Preko večera smo izvedeli, kako so se odvila njihova življenja po srednji šoli. Dijakinja je na oder poklicala zlati maturantki, s katerima je naredila kratek intervju in hotela izvedeti o občutkih, ki so ostali zdaj, ko sta zapustili šolo. Povedali sta, da se z veseljem spominjata vseh lepih trenutkov na šoli in da je bila zelo lepo vodilo v življenje, saj sta v času izobraževanja odraščali.

V njihovo čast sta podžupan Tomaž Smole in ravnatelj šole Milan Jevnikar prerezala otvoritveni trak. Zdaj so steno lahko občudovali in bili ponosni, saj so pustili močan pečat na šoli.

Podeljeno je bilo tudi priznanje Jurčičevega memoriala. Natečaj vsako leto organizira Srednja šola Josipa Jurčiča in je tekmovanje za najboljši literarni esej v angleškem jeziku. Nagrado za najboljšo delo je prejela Lana Lavrih, dijakinja Srednje šole Josipa Jurčiča. Njen domišljijski odlomek so prebrali na odru.

Sledil je bogat kulturni program. Predstavil se je šolski mešani pevski zbor pod vodstvom ravnatelja Milana Jevnikarja. Točke pa so povezovali dijaki srednje šole s bivšimi dijaki. Akapela skupina je izvedla pesem Say something. Predstavila se je tudi plesna skupina standardnih in latinskoameriških plesov, ki že mnogo let deluje pod vodstvom Marije Majzelj-Oven.

Šola je podelila priznanja dijakom kulturnikom, ki so se preko vseh let udeleževali na glasbenem, dramskem, literarnem področju. Nato pa so zbranim dijaki 4. letnika zaigrali še priredbo zimzelene melodije Orion. Zdajšnja dijakinja in bivša dijakinja Srednje šole Josipa Jurčiča sta se predstavili z deklamacijo pesmi Andreja Rozmana Roze, Povodni mož. Večer se je zaključil z pogostitvijo in pogovori med nekdanjimi dijaki.

Manca Kramar, 1. a

»Če bi postala igralka, bi bilo to uresničitev mojih otroških sanj«

Člani gledališke skupine Drzne in lepi so naredili veliko gledaliških predstav. Med njimi tudi Piko Nogavičko, kjer je igrala tudi Zara Rijavec. Zara Rijavec je članica gledališke skupine že eno leto in pol. Stara je 15 let in obiskuje prvi letnik gimnazije na Srednji šoli Josipa Jurčiča. Pravi, da jo igranje veseli že od malih nog in da si želi, da bo igrilstvo postalo tudi njen poklic.

Kdaj si se začela ukvarjati z igrilstvom?

Leto in pol nazaj sem se pridružila gledališki skupini Drzne in lepi v Kulturnem domu Stična. Takrat sem zares izkusila igranje, vendar me je to že dlje veselilo.

Ali si še v kateri predstavi igrala poleg Pika Nogavičke?

Pika Nogavička je bila moja prva gledališka predstava, vendar sem igrala v več šolskih predstavah in vedno sem rada sodelovala pri različnih prireditvah in projektih. Igrala pa sem pa tudi v šolskem dramskem krožku.

Kako si dobila vlogo v predstavi Pika Nogavička?

Igralci iz gledališke skupine Drzne in lepi smo naredili nekaj prizorov in si izmenjavali vloge. Režiserka nas je medtem opazovala in določila, kdo bo igral katero vlogo. Na koncu nas je še vprašala, če se strinjamo z njeno odločitvijo.

Ali si želiš v prihodnosti ustvariti kariero iz igrilstva in postati igralka?

O tem sem vedno sanjala, ko sem bila majhna. Ob gledanju filma ali predstave sem vedno občudovala igralce oz. nastopajoče in njihove nastope, ob gledanju so me popeljali na drugi svet. Če bi postala igralka, bi bilo to uresničitev mojih otroških sanj.

Jani Primc, 1. a

Nagrajeni haikuji na 16. srednješolskem natečaju za najboljši haiku v organizaciji Gimnazije Vič

Haiku je trivrstična pesniška oblika, japonskega izvora. Danes velja za najbolj razširjeno pesniško obliko na svetu. Kot kaže, je njena kratka forma, po drugi strani pa filozofska, intuitivna, globoka vsebina, idealna duhovna hrana za sodobnega človeka, ki marsikdaj nima časa opaziti sebe, svojih resničnih potreb, drugih.

V šolskem letu 2015/16, sta Gimnazija Vič in Cankarjev dom razpisala 16. srednješolski natečaj za najboljši haiku v slovenskem, angleškem, španskem, italijanskem, francoskem in nemškem jeziku. V torek, 5. aprila 2016 so se zaključne prireditve udeležili tudi dijaki nagrajenih haikujev.

Nagrada za najboljši haiku v angleškem jeziku

Nastja Greznik, 2. a
(mentorica Mojca Saje Kušar)

My photos –
great memories
and tears on my cheeks.

*Preko fotografij avtorica
podoživlja trenutke neke sreče.
Čprav ne pove, kaj ali/in koga je
nekoč slikala, jo spomini ganejo
do te mere, da se ji po licih
vsujejo solze. Preteklost in
sedanjost se združita v eno – v
sledi minljivosti.*

Karin Oven, 2. b
(mentorica Maja Zajc Kalar)

orange grove
someon'e footprints
on a narrow path

*Nasad pomarančevcev je nekoga
privabil na strmo pot. Morda želi utrgati
cvet, ki lepo diši, morda zrele in sočne
sadeže. So stopinje vidne med
odpadnim listjem ali jih je avtorica
zaznala samo slišno? Je pot prestrma,
da bi neznanec dosegel veje? Bralec si
mora iz tega malo skrivnostnega
haikuja sam naslikati zgodbo oz.
nadaljevanje.*

Pia Požek, 2.a

(mentorica Mojca Saje Kušar)

If I were the sky
I would paint the world
green.

Zelo lepa želja mladostnice, ki si želi biti nebesna mojstrica in imeti moč božanstva, čopič, s katerim bi svet pobarvala zeleno. Zelena barva simbolizira naravo in mladost. Aktualen haiku v času, ko na našem planetu zaradi klimatskih razmer in predvsem človeštva v razvoju civilizacije izginja prvobitna in nedotaknjena narava. Žal med željo in uresničitvijo stoji velik... 'če'.

Nagrada za najboljši haiku v španskem jeziku

Tine Likovič, 2. a

(mentorica Mojca Saje Kušar)

El azor vuela.
El vuelo es silencioso.
Ataca ... muerte.

Kragulj leti. / Tihi let. / Napade ... smrt. Brez hrupa, brez dviganja prahu opravi svojo nalogo. Smrt žrtve omogoča kraguljevo življenje. Marsikaj mora vsak dan umreti v meni, da zaživi nekaj novega. Na videz boleča slika, a vse je odvisno od zornega kota.

Katja Markovič, 2. a

(mentorica Mojca Saje Kušar)

Cielo depresivo.
Días muy aburridos. –
¡Maldita lluvia!

*Depresivno nebo. / Dolgočasni dnevi - / Prekleti dež!
Je nebo res depresivno, ali pa le sivo? So dnevi daljši? Česa je kriv dež, da zasluži prekletstvo? Kdo ve, kaj vse se dogaja v meni, da sivina ni privlačna, da dnevi nimajo smisla, da dež nima čara. Je moje počutje odraz narave ali pa je narava obarvana z mojimi občutki?*

Polovični gost

Zavzdihnil sem in zasanjano opazoval snežinke, ki so poplesavale za hišnimi zidovi. Bile so kot drobne zvezdice, samo bolj minljive. Včasih sem razmišljal ...

Vrata so se sunkovito odprla in naslednji hip znova glasno zaprla. Dejstvo me samo po sebi ne bi preveč zmotilo, če ne bi v sobi obstal moški. Blokiral je vhod z omaro za čevlje, kot da mene ne bi bilo v sobi, in se z glasnim oddihom naslonil na steno. Kljub vidni utrujenosti se je skoraj blazno nasmehnil. Šele tedaj je dvignil pogled in se srečal z mojimi osuplimi očmi. Nasmeh je zbledel.

“Zdravo!” mi je negotovo pomahal, “Jaz sem samo ... umm... Sem ...” Popraskal se je za ušesom, pogledal po prostoru, nato pa živahno iztegnil dlan proti meni: “Moje ime je Finn, kot Huckleberry Finn!” Nato je sprevidel, da nisem mislil sprejeti roke in jo v zadregi spustil: “Ne? Ne poznaš Huckleberryja Finna? Veš, tisti ... iz knjige? Majhen ...” Nakazal je na približno velikost knjižnega junaka in gotovo bi še celo večnost govoril o njem, če ga ne bi nejevoljno ustavil.

“Koga briga prekleti Huckleberry Finn! Raje povej, zakaj si kar tako, brez povabila, priletel v mojo hišo, kot da bi ti bil sam hudič za petami!”

Prisiljeno se je zasmel: “Hudič ne obstaja, to je samo izmišljija za ljudi.” Ko je opazil moj mrki pogled, je hitro spremenil temo: “Ampak pustimo to ... Stvar je taka, da me lovijo —”

“Bogovi?” sem nejeverno vprašal. Nisem vedel, ali bi se smejal ali klical psihiatra. Odločil sem se za prvo in vznemirjeno me je oponašal.

Potem se je kar na lepem zresnil: “Ne verjameš mi. Ampak bogovi so. Morda ne takšni, kot bi si mislil, ampak so.”

“Misliš taki, ki živijo na veliki, mogočni gori in se prikazujejo ljudem v obliki navadnih smrtnikov?” sem zaničljivo prhnil.

“Ne! ... Ne vem. Ne vem ničesar o človeških bogovih, ne vem niti, če obstajajo, ampak ti, ki jih poznam, so drugačni, bolj - živalski in bolj nevidni,” je zmedeno razlagal. “In živijo v jamah.”

“Seveda,” sem se spačil. Čakal sem, oziroma že kar upal, da bo vsak hip planil v smeh in mi pokazal skrito kamero, vendar je še kar vztrajal. “In zakaj bogovi lovijo ravno tebe?”

Tu se mu je zataknilo: “Ker ... umm... ker imam nekaj, kar hočejo.” Potem je pogledal nekam za moj hrbet in obmolnil. Sploščil se je ob steno in panično iskal odrešitev. Zgrabil je nekaj čevljev in jih začel metati po sobi. Pri tem je skoraj zadel mačko.

“Alo! Si znorel?! Nehaj!” sem zahrulil nanj. “Še pokončal jo boš!” Pograbil sem belo živalco in stopil k nepovabljenemu gostu, a sem se takoj ustavil, ker je zakričal.

“Nee, umakni to - ne približuj se mi!” je vpil. Pogledal sem zdaj mačko, zdaj njega. Pokazal sem mu mačko in nemočno je zacvilil. “Aaa, hitro ga vrži skozi okno, dokler je še čas.”

“Ne bom metal mačke,” sem se zasmel.

“Mačke?!” je ponovil, “To je zver - edino bitje, ki ga niti bogovi, ki so jim vse zverine krotke, ne morejo podrediti! Pravim ti - to je pošast! Ni še prepozno, da se rešiš!”

“Ne najedaj!” sem zavpil. “Povej mi, zakaj te bogovi išejo!” Ker me ni ubogal, sem grozeče zamahnil s kosmatinko proti njemu.

Stisnil se je v kot: “Prav, prav. Ukradel sem Rujevo krono - simbol vrhovnega vladarja.”

“Zakaj?” Mačka je nezadovoljno zamjavkala.

“Da bi si priboril ljubezen Ahri, Rujeve hčere,” je zacvilil. “Prosim, umakni to zver.”

Položil sem mačko na tla in jo odrinil, češ umakni se že. Jezno je odkorakala iz sobe, gost pa se je z olajšanjem sesedel na tla. “Kje je sedaj krona in kdaj misliš oditi?”

“Ne vidiš je, ker si človek. Oditi pa ne morem, keeer me bodo ubili. Samo tu

sem varen - tvoja hiša je bogovom sveta, ker je grajena iz kamnin Jame, zato me še ne bodo napadli.”

Ob tem sem mu poslal leden pogled. “Če misliš, da boš ostal tu za vedno ...”

“Ne, ne, seveda ne, moram priti nazaj, da končam Ahrijino nalogo,” se je zasmel. “In ti mi boš pri tem pomagal.” Videl je mojo jezo in dodal: “Moraš, ker sem polbog in te lahko prisilim.”

“Ne moreš, ker bom vrgel mačko vate, in ne zgledaš na pol živalski,” sem se prvič iskreno zarežal.

“Ljudje vidijo le človeško polovico.” Potem se je vrgel v vročično razpravo, zakaj mu moram pomagati, dokler se nisem vdal.

Zato zdaj sedim za mizo z na pol vidnim polbogom in načrtujem, kako bova ubežala jeznim bogovom, da bo lahko zadovoljil svojo boginjo, ki je baje tako lepa, da je pravzaprav razlog za nevidnost bogov. Ta del je najbrž zlagan, a preostalo sem se odločil, bom že preveril v naslednjih nekaj dneh.

Maja Bošnjakovič

Deal

Deal temu, da bom poskušal bit kul.
Deal temu, da bom vsak dan objavljaj selfieje na instagramu.
Deal temu, da bom pretekel 10 km za popolno postavo.
Deal temu, da se bom družil z vsemi.
Deal temu, da bom imel super ocene.
Ampak najprej pa deal temu, da bom jest ostal jest.

Eva Žnidaršič

Fura

Gremo na eno furo
tja daleč čez poljane,
saj smo sami prjatli
in to nas nč ne stane.

Ko zmanka nam bencina,
pr' enmu se ustalimo,
če so starši dobre vole,
pa še kej za jest dobimo.

Na konc dvignemo kozarce
za prihodnost, za spomine,
nazdravimo pa na upanje,
da lekadol res lajša bolečine.

Klara Ahčin

Ki raste, da ostane

Narečja so prisrčna,
a zavijat jaz ne znam.
Sleng resda moj je vsakdan,
a v pesmi ni prostora zanj.

Ne vem, naj se smejem ali jokam,
ko babi jezik si zavija,
kul, itak in podobne mi pribija.
Daj no, če to ni čista oslarija!

Če me prijatelca vpraša,
a bove juttr šle v kino,
razočarana in jezna jo nakurim,
da ima slovenščina dvojino!
Če že moraš po poliško, reci bova šle.
A bova šli brez dvoma lepše zazveni.

Deveti klas, napiše pa dogotek!
Kam narekovaj postavim?
Jaz, obupana do obisti, ta pa kar ne neha!
Bom bil, je prav,
zakaj me prfoks popravlja?
Pa vendar, naj le bo tako,
naj tako ostane.
Narečja, sleng in še vse, kar je vmes,
je del jezika, ki raste, da ostane.

Tjaša Pirnar

Dokler ne doživiš

Praviš, da vse slišiš,
praviš, da si vse doživel,
da si dihal svoboden zrak,
da si vedel, kako je ljubiti,
da si vedel, kako je biti ljubljen;
ampak dokler ne doživiš
smeha, po katerem te boli trebuh,
tiste poletne dni, ko preveč uživaš v dnevu, da bi se namazal s sončno kremo
in si zvečer rdeč kot rak,
užitka ob stvareh, ki jih rad počneš,
trobentice sredi trave,
objema, ob katerem pozabiš na vse,
požirka vode, ko si strašno žejen,
ko ti pade cukur in poješ prvi košček čokolade,
zime, ko je mrzlo in vzameš še eno dodatno deko, se vanjo zariješ in gledaš,
kako skozi okno sneži,
pobožaš psa ali mačko, ne zaradi tega, ker je bilo to vljudno v tistem
trenutku, ampak zato, ker si mu/ji hotel polepšati dan,
da nekomu narediš uslugo in ne zahtevaš vračila, saj veš da je boljše dati kot
prejeti.

Potem še nisi začel živeti.

Zato daj, ŽIVI!

Eva Žnidaršič

ZADNJA NOVICA

Kako smo se lotili vrtnarjenja na naši šoli

V tem šolskem letu smo organizirali vrtnarski krožek pod mentorstvom prof. Simona Bregarja ter prof. Jelke Grabljevec. V hladnejših dneh smo obravnavali teorijo (naravna zaščita rastlin, permakultura, priprava visoke grede, sadilni načrti...), ko pa se je ogrelo, smo se lotili prakse. Posadili smo češnjo ter jo uspešno cepili.

Lotili smo se visoke grede (kopanje luknje, sestavljanje ogrodja ter barvanje). Gredo se polni v plasteh: debele veje, tanjše veje, ovčja volna, zemlja, gnoj ter zopet zemlja. Končno smo lahko sadili. V prvo gredo smo sadili trajnice, kot so peteršilj, šetraj, jagode, drobnjak, meta... V drugo pa smo sejali enoletnice: solato, korenje, čebulo... Vmes smo si vzeli dovolj časa, da smo pred šolo posadili še dve okrasni hortenziji.

Pri sajenju smo upoštevali načelo »dobrih sosedov« (rastline druga drugi odganjajo bolezni in škodljivce), kolobarjenje, primerno in naravno gnojenje brez umetnih in kemičnih sredstev itd. Rezultati našega dela se že kažejo in se jih veselimo.

Miha Janežič, 2. b

Iskrice, št. 2, šolsko leto 2015/2016

Izdala in založila: Srednja šola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica

Za izdajatelja: Milan Jevnikar, ravnatelj

Urednik in mentor: Igor Gruden

Lektoriranje: Majda Simonič, Dnevnik, Klasje

*Opomba: Članki, označeni z *, so bili 8. 3. 2016 objavljeni v Dnevnikovi prilogi Obrazi prihodnosti. Foto: Tomaž Skale, Dnevnik in iz uredništva arhiv Dnevnik*